

ชุมชนต้นแบบ : การบริหารการพัฒนาในยุคไทยแลนด์ 4.0

Role model Community : Administration Development in Thailand 4.0

ภูษั แสนคำวงศ์

เยาวลักษณ์ มูลเมือง

สามารถ บุญรัตน์

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์แนวคิดการบริหารการพัฒนาชุมชนเพื่อพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบในยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า ชุมชนไทยยังมีข้อจำกัดหลายด้านที่ยังไม่สามารถจะขับเคลื่อนไปสู่การสร้างต้นแบบชุมชนที่เข้มแข็งได้ เพราะปัญหาและอุปสรรคในเชิงการบริหารการพัฒนาในพื้นที่ชนบท แต่ถึงอย่างไรก็ตามในยุคไทยแลนด์ 4.0 จะสามารถพัฒนาชุมชนให้กลายเป็นชุมชนต้นแบบได้ด้วยมิติเหล่านี้ มิติการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรมขั้นสูง มิติการสร้างสามัคคีในชุมชน มิติการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิสัยทัศน์ การพัฒนามนุษย์ในชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบเศรษฐกิจชุมชน และรวมไปถึงมิติทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่

คำสำคัญ : ชุมชนต้นแบบ, การบริหารการพัฒนา, ไทยแลนด์ 4.0

Abstracts

This article aims to analyze the concept of community development administration for development as a role model community in Thai land 4.0 era. It is found that Thai community has many limitations that cannot be driven to be a strong community. some problems and obstacles are the administration development in rural areas. However, in Thai land 4.0 era, the community can become a role model community with these dimensions : the dimension of building a high culture society, the Dimension of building community harmony, the dimension of leadership development in terms of vision ; human development ; quality of life development and community economy, including the dimension of modern technology.

Keywords : Role model Community, Administration Development, Thailand 4.0

บทนำ

ในปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม จึงทำให้ประชาชนในท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการพัฒนาทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมไปถึงการรู้จักประยุกต์นำเอาสิ่งใหม่ๆ มาใช้ในชุมชน เพื่อที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนให้ก้าวเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 การพัฒนาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างแต่พื้นฐานในการพัฒนานั้นจะต้องเริ่มจากชุมชน (ประชาชน) เป็นผู้บริหารจัดการเองเพราะคนในชุมชนรู้และเข้าใจถึงปัญหาความต้องการภายในชุมชนของตนและรากฐานสำคัญที่จะนำชุมชนนั้น ให้ก้าวไปสู่ความเป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้จะต้องเริ่มจากตัวคนในชุมชนก่อนจะต้องเรียนรู้ว่าแต่ละคนในชุมชนมีคุณค่าที่ต่างกันไป และทุกคนล้วนมีความสามารถมีภูมิปัญญาเป็นของตนเอง ดังนั้นประชาชนในท้องถิ่นจึงสามารถแก้ไขปัญหาตลอดจนตอบสนองความต้องการของตนเองและชุมชนได้ ปัญหาและ

อุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้น คือชาวบ้านในชุมชนไม่รู้ว่ามีสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนของตนนั้นจะสามารถนำมาใช้ต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและชุมชนได้อย่างไร เลยมองข้ามละเลยในการดูแลสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนของตนไม่ว่าจะเป็นความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีการนำความรู้ที่มีมาทำให้เกิดประโยชน์ปล่อยให้สูญหายไปกับคนเก่าคนแก่ ซึ่งภูมิปัญญาเป็นองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละชุมชนจึงเป็นการดีที่การพัฒนาจะเกิดขึ้นบนพื้นฐานของความสอดคล้องของมนุษย์ของแต่ละชุมชน ในเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงความทันสมัยและเทคโนโลยีได้เข้ามาในชุมชนส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนถูกนำมาใช้ประโยชน์ โดยมุ่งเน้นผลกำไรเป็นหลักใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยใหม่เก็บเกี่ยวผลประโยชน์เพื่อสนองความต้องการ จนส่งผลต่อการสูญเสียทรัพยากรของชุมชน เช่น แหล่งน้ำ ป่าไม้ สัตว์น้ำ ฯลฯ ส่งผลต่อการสูญเสียทุนทางทรัพยากรทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพเดิมเปลี่ยนไปใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2549 : 25-29)

ชุมชนจะพัฒนาได้หรือไม่ และดำเนินไปในทิศทางใดนั้น จะต้องมีความคิดแบบไหนที่จะเป็นการช่วยพัฒนาพื้นฐานของชุมชน รวมไปถึงการช่วยให้ชุมชนนั้นสามารถปรับตัวให้ทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม (สมชาย ศรีวิรัตน์, ออนไลน์) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องมีวิธีการใดที่จะทำให้ชุมชนที่อาศัยอยู่นั้นมีการพัฒนาจนกลายเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนได้ และจะต้องทำอะไรที่จะทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรในชุมชนและสามารถนำเอาทรัพยากรเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและต่อสังคม รวมไปถึงจะต้องใช้วิธีไหนที่จะทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงความสามารถของตนและใช้ความสามารถนั้นมาพัฒนาชุมชน ซึ่งการสร้าง ความเข้มแข็งและแรงผลักดันที่จะพัฒนาชุมชนจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ผู้คนจำนวนมากในชุมชนจะต้องใช้วิธีการไหนเพื่อที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชุมชนอย่างยั่งยืนและมีความหมายมาจากภายในชุมชน (กาญจนา แก้วเทพ, 2538 : 121) คำถามเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่จุดประกายสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

แนวคิดการพัฒนาชุมชนไทย

การพัฒนาชุมชนของไทยเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแต่ละชุมชนโดยให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านไปพร้อมกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และระบบโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งการพัฒนาชุมชนนั้นมีกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการ ทั้งนี้ การพัฒนาชุมชนตั้งอยู่บนพื้นฐานของบริบทของแต่ละชุมชนที่มีความแตกต่างกัน เช่น สภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรม ความเชื่อ จึงส่งผลให้การพัฒนาที่มีความแตกต่างกันในแต่ละชุมชนการที่เราจะพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องทำให้ชุมชนนั้นเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อที่จะก้าวข้ามการพัฒนาแบบดั้งเดิมเข้าสู่การพัฒนาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งยุคไทยแลนด์ 4.0 คือการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยหรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของ นายกรัฐมนตรี ก่อนที่จะมาไทยแลนด์ 4.0 ก็ต้องผ่านไทยแลนด์ 1.0 คือ รัฐบาลเน้นการเกษตรกรรม เช่น การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชไร่พืชสวน ส่วนการส่งออกสมัยนั้นยังเป็นแค่พวกไม้สัก ติบुकเท่านั้นเอง ไทยแลนด์ 2.0 คือเน้นอุตสาหกรรมเบาแต่หันมาใช้แรงงานจำนวนมากแทน เช่น เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า กระเป๋า เครื่องประดับ และไทยแลนด์ 3.0 เป็นยุคของอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เน้นเรื่องชิ้นส่วนยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้าที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น และเรื่องของการลงทุน มีการขยายไปลงทุนในต่างประเทศอีกด้วย (สุวิทย์ เมษินทรีย์, (2 พฤษภาคม 2559), ออนไลน์)

การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยประชาชนเข้าร่วมมือหรือริเริ่มเอง ถ้าประชาชนไม่รู้จักริเริ่มการใช้เทคนิคกระตุ้นเตือนให้เกิดการริเริ่ม เมื่อประชาชนเข้าร่วมมือก็บรรลุจึงทำให้เกิดบทบาทและกรรมวิธีขึ้นอีกเพราะประชาชนต้องปรึกษาหารือกันเอง กำหนดความต้องการ วางโครงการเองแล้วก็ร่วมมือกันเอง แล้วร่วมมือกันปฏิบัติตามโครงการนั้นๆ เพราะว่าวิธีที่ประชาชนคิดทำเอง มีความสำคัญยิ่งกว่าผลงาน

เสียอีก ตลอดจนความเชื่อมั่นในตนเอง (สนธยา พลศรี, 2545 :49) ดังนั้นชุมชนจะก้าวหน้าได้ ก็ขึ้นอยู่กับคนในชุมชนว่ามีความคิดที่จะนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถนำมาสร้างอาชีพให้กับชุมชนของตนการพัฒนาชุมชน ซึ่งหากสามารถนำเอาสิ่งที่กล่าวมานี้มาทำให้เกิดเป็นรูปธรรม รวมถึงนำมาประยุกต์ใช้จริง และจัดการกับทรัพยากรได้ก็จะเป็นการยกระดับชุมชนให้กลายเป็นชุมชนต้นแบบได้ โดยชุมชนต้นแบบนั้น หมายถึง ชุมชนที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้หรือเป็นแบบอย่างการปฏิบัติที่ดีแก่ชุมชนอื่นนั่นเอง

วิเคราะห์การบริหารการพัฒนาชุมชนต้นแบบในยุคไทยแลนด์ 4.0

การบริหารการพัฒนาชุมชนต้นแบบในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในปัจจุบันนั้น จะเป็นการเพิ่มศักยภาพในชุมชนและการนำเอาความรู้ที่ได้จากการพัฒนาประชาชนในชุมชนในด้านต่างๆ มาใช้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เช่น การพัฒนาชุมชนให้กลายเป็นชุมชนต้นแบบได้ด้วยมิติการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรมชั้นสูง มิติการสร้างสามัคคีในชุมชน มิติการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิสัยทัศน์ การพัฒนามนุษย์ในชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบเศรษฐกิจชุมชน และรวมไปถึงมิติทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้จะส่งผลให้ชุมชนที่เราทำอยู่เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนามากยิ่งขึ้น และยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถที่จะแสดงศักยภาพ และภูมิปัญญาที่สามารถส่งต่อไปยังคนรุ่นหลัง และคงอยู่ตรงต่อความต้องการของชุมชน

ชุมชนต้นแบบที่ 1 : มิติการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรมชั้นสูง ก็คือการสร้างสังคมให้มีความเทียบเท่ากับชนชั้นปกครอง ซึ่งเป็นแรงผลักดันทางศีลธรรมอันดีงามเป็นแบบแผน ในการปฏิบัติในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน และเป็นตัวกำหนดความประพฤติของคนในแต่ละสังคม ผู้เขียนมองว่าการสร้างสังคมแห่งวัฒนธรรมชั้นสูง ในชุมชนนั้นให้กลายเป็นชุมชนต้นแบบเพื่อนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่นนั้น จะต้องเริ่มจากชุมชนในท้องถิ่นของตนก่อนไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมชุมชนทั้งด้านวัตถุ และไม่ใช่วัตถุ ได้แก่ ศีลธรรม จรรยา ภาษา วรรณคดี ศิลปะ และประเพณี คือประชาชนในชุมชนมีศักยภาพที่จะนำวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนมาสานต่อและสร้างความเป็นตัวตนนี้แท้จริงของชุมชนพร้อมปรับปรุงให้มีความร่วมสมัย แต่ไม่ละทิ้งอัตลักษณ์ดั้งเดิมไป แต่ปรับเปลี่ยนในส่วนของการดำเนินงาน พิธีการให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าการที่จะให้ชุมชนคงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชุมชนนั้น บุคคลที่สำคัญที่สุดก็คือ ประชาชนในชุมชนนั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นผู้เฒ่า ผู้แก่ ปราชญ์ของชุมชน ที่มีความรู้ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของชุมชน ล้วนสำคัญเพื่อที่ลูกหลานรุ่นหลังจะได้มีผู้สืบ สานสังคมทางวัฒนธรรมรวมเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนต่อไป

ชุมชนต้นแบบที่ 2 : มิติการสร้างสามัคคีในชุมชน มองว่าการที่จะสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชนได้นั้นต้องจัดให้มีการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชนนั้นๆ เพื่อที่จะช่วยกันสนับสนุนการนำเอาสินค้า องค์ความรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนมาบูรณาการให้เป็นจุดเด่นของชุมชน เพื่อที่จะเป็นการหารายได้ให้แก่ชุมชนการร่วมดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้ชุมชนมีความเป็นปึกแผ่นและดำเนินการไปในแนวทางที่ตนต้องการ การทำงานต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ โดยช่วยตัวเองและร่วมมือกันดำเนินงาน จึงจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งพร้อมที่จะก้าวไปสู่ความเจริญในอนาคตและโลกสมัยใหม่

ชุมชนต้นแบบที่ 3 : มิติการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิสัยทัศน์ การที่ชุมชนจะพัฒนาและก้าวไปสู่ยุค 4.0 ได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชน ซึ่งมีภาวะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีความสามารถในการจัดการ การออกแบบงาน กำหนดทิศทาง สร้างบรรยากาศในการตัดสินใจร่วมกันเป็นกลุ่ม การออกแบบงานที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค มีความสามารถในการชิงพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาปรับใช้และพัฒนาให้มีคุณภาพสามารถสร้างเสริมรายได้ให้แก่ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น เช่น การเป็นผู้นำชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีการพัฒนา

ตนเองหาความรู้ในสิ่งใหม่มาพัฒนาชุมชนและสามารถถ่ายทอดให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบและทำได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาชุมชนทั้งนำพาชุมชนของตนก้าวข้ามสิ่งเดิมๆ

ชุมชนต้นแบบที่ 4 : คือการพัฒนาคนในชุมชนซึ่งคนในชุมชนจะพัฒนาได้การสนับสนุนให้มีการสอนและสืบทอดองค์ความรู้ของชุมชน โดยนำเอาไปบรรจุลงในวิชาเรียนของโรงเรียนในเขตพื้นที่ชุมชนนั้นๆเพื่อที่จะเป็นการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และปูพื้นฐานเพื่อที่จะนำไปพัฒนาต่อยอดให้คนในชุมชนมีความรู้ มีทักษะเพิ่มขึ้นรู้เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นข่าวสารของคนในชุมชน หรือข่าวสารต่างประเทศ รู้เขา รู้เรา เช่น ซึ่งชุมชนสามารถนำข้อมูลต่างๆ เข้ามาถ่ายทอดให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบ และเรียนรู้ในด้านต่างๆ

จะเห็นได้ว่า เมื่อประชาชนพัฒนาแล้วชุมชนก็จะเกิดความเจริญตามมาไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง,ไฟฟ้า, ประปา ไปจนถึงอินเทอร์เน็ตเข้ามาในชุมชน จะทำให้ชุมชนเจริญขึ้น ทำให้ประชาชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในชุมชน การพัฒนาดังกล่าวเป็นการพัฒนาด้านวัตถุ แต่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนนั้นต้องพัฒนาที่ตัวบุคคลในชุมชนเอง เมื่อบุคคลมีจิตสำนึกเป็นนักพัฒนาแล้วนั้น ชุมชนก็จะถูกพัฒนาขึ้นโดยคนในชุมชนเอง เยาวชนในชุมชนถือว่าเป็นเด็กรุ่นใหม่ที่จะปลูกฝังแนวความคิดในการเป็นนักพัฒนาให้กับพวกเขา เพราะเด็กรุ่นใหม่มักมีการเรียนรู้อะไรใหม่ๆ อยู่เสมอและจะสามารถนำมาต่อยอดความคิดที่เป็นการพัฒนาชุมชนของพวกเขาเองได้ และกว่าที่เยาวชนเหล่านี้จะเป็นผู้ใหญ่และสร้างนักพัฒนารุ่นเยาว์ ชุมชนก็คงจะมีการพัฒนาในด้านต่างๆ

ชุมชนต้นแบบที่ 5 : การพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบเศรษฐกิจชุมชน โดยการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชุมชนให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เน้นการพัฒนาพื้นฐานทางจิตใจ มีหลักในการดำเนินชีวิต มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตที่ดี เน้นการพึ่งพาตนเองมากขึ้น รวมไปถึงการร่วมมือกันในชุมชนและสังคม เพื่อคอยสนับสนุนให้คนในชุมชนมีวิถีชีวิตอยู่อย่างพอเพียงมีรายได้จากการประกอบอาชีพของตนสร้างรายได้ให้กับชุมชนและครอบครัว รวมไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการทั้งในด้านการผลิต การบริโภค และการกระจายผลผลิต โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจของชุมชน คือ มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ บนรากฐานของความสามารถที่มีอยู่ของสมาชิกในชุมชนรวมทั้งเป็นผู้ตัดสินใจว่าชุมชนจะผลิตอะไรได้บ้างตามศักยภาพที่ชุมชนสามารถคิดและทำได้เอง การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนควรมีการพัฒนาขีดความสามารถของคน ครอบครัว และชุมชนมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนที่มีจุดแข็งที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

ชุมชนต้นแบบที่ 6 : คือการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเพื่อส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ในชุมชน โดยวิธีการนี้จะต้องใช้ความร่วมมือระหว่างคนวัยหนุ่มสาวและผู้สูงวัยให้มาทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันและเป็นการช่วยลดช่องว่างระหว่างกลุ่มคนในชุมชน รวมไปถึงสร้างความสามัคคี และเป็นการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ อีกทั้งการนำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้ในชุมชนนั้นจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ชุมชน เช่น ในด้านอุตสาหกรรมโดยการนำเอาเทคโนโลยีการผลิตมาใช้ในการผลิตสินค้าพื้นบ้านและงานฝีมือ ทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มขึ้น แล้วยังช่วยประหยัดแรงงาน ลดต้นทุนและรักษาสภาพแวดล้อม เช่น การนำเครื่องคัดแยกถั่วมาใช้ในการผลิตถั่ว เป็นต้น ค่าใช้จ่าย หรือในด้านการสื่อสารที่มีการใช้สื่อทางสังคมออนไลน์ มาใช้เป็นตัวกลางในการติดต่อระหว่างชุมชนกับสังคมภายนอกไม่ว่าจะเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศ และยังสามารถนำเอาสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้โปรโมทวัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งที่เป็นจุดเด่นของชุมชนได้ ซึ่งจะสามารถสร้างรายได้ให้ประชาชนในชุมชนได้ โดยใช้สื่อออนไลน์ อีกทั้งสื่อเทคโนโลยีทำให้การกระจายข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว

การจะพัฒนาระดับให้เป็นชุมชนต้นแบบได้นั้น ปัจจัยหลักจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมบรรยากาศในชุมชนให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ให้มีความเชื่อมโยงกัน ระหว่าง ภาครัฐ กับ ภาคประชาชน ในการบริหารจัดการโดยผลักดันให้ประชาชนในท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการคิดวางแผนโครงการ

วิเคราะห์โครงสร้าง ค้นหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเป็นหลัก ซึ่งเป้าหมายพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเป็นอันดับแรก เพื่อให้ประชาชน กินดี อยู่ดี มีความสุข ชุมชนท้องถิ่นต้องพึ่งพาตนเองได้ โดยชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ รู้จักใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งปัจจัยทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้จะเป็นพลังแรงขับเคลื่อนให้ชุมชนเกิดการพัฒนารวมที่จะก้าวเข้าไปสู่โลกแห่งยุคที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ นำมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนนั้นจะได้กลายเป็นชุมชนแห่งการพัฒนาและเป็นชุมชนต้นแบบอย่างแท้จริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันนี้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เป็นสาเหตุทำให้สภาพสังคมไทยมีการปรับตัว และเปลี่ยนแปลงเร็วตามไปด้วย ซึ่งชุมชนท้องถิ่นนั้นควรที่จะมีการปรับตัวให้ทันยุค ทันเหตุการณ์ และเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น และประเด็นที่สำคัญก็คือ การบริหารการพัฒนาชุมชนไทยในยุคปัจจุบันนี้ จะต้องเป็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับชุมชนในทุกๆ ด้าน และการที่จะทำให้ชุมชนนั้นเกิดการพัฒนางานสำเร็จได้นั้น สิ่งสำคัญที่สุดก็คือความคิดริเริ่มและความตั้งใจที่จะช่วยกันพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยต้องอาศัยกลุ่มคนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านนั้นๆ มาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยที่จะต้องมีความหมายร่วมกันว่า จะต้องพัฒนาให้ชุมชนนั้นมีความเจริญก้าวหน้าแต่ไม่ละทิ้งเอกลักษณ์ของตนเอง รวมทั้งต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถสร้างรายได้ให้แก่คนภายในชุมชนได้หลากหลายช่องทาง ซึ่งวิธีนี้จะเป็นการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนไปพร้อมๆ กันได้ โดยจะทำให้คนในชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเหมาะสมไม่เป็นภาระ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาให้แก่สังคม และสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ตลอดจนการแสวงหาสิ่งที่ตนปรารถนาให้ได้มาอย่างถูกต้อง โดยใช้เครื่องมือ และทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชน ซึ่งการนำเอาความรู้ที่ได้จากการพัฒนาตัวเองในด้านต่างๆ เหล่านี้มาใช้นั้น จะส่งผลให้หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ในเขตพื้นที่ของชุมชนเกิดการปรับปรุงพัฒนาตามเป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้น และยังรวมถึงเป็นการช่วยส่งเสริมในการแสดงศักยภาพและความสามารถของชุมชนได้อย่างเต็มที่ และพัฒนาชุมชนของตนเองให้ก้าวหน้าทันสมัยใหม่

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. เครื่องมือการทำงานแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สภาคาทอโลกแห่งประเทศไทย เพื่อการพัฒนา, 2538.
- จิตจำนง กิตติกริต. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : คุณพิมพ์อักษรกิจ, 2536
- สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2545.
- สมชาย ศรีวิรัตน์, การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น : แนวคิด หลักการพัฒนา และการดำเนินงานพัฒนาชุมชน, [ออนไลน์]. : <https://www.gotoknow.org/posts/549133> . [25 มกราคม 2561].
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. ความอยู่รอดของทุนสังคม. วารสารการพัฒนาท้องถิ่น. 2549.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2 พฤษภาคม 2559). ไชยธรรมา "ประเทศไทย 4.0" สร้างเศรษฐกิจใหม่ ก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://pr.prd.go.th/nan/ewt_news.php?nid=3386&filename=index .[25 มกราคม 2561].